

OD JAMSKIH SLIKARIJ DO SELFIIJA

Za selfi (ang. *selfie*) ali po slovensko sebek si zagotovo že slišal. Gre za fotografijo samega sebe, torej avtoportret. Prepričani smo, da imaš v svoji zbirki fotografij zagotovo vsaj en krasen primerek avtoportreta, ki je nastal z uporabo kamere na pametnem mobilniku. Pa misliš, da je selfi iznajdba

današnjega časa, ali so ljudje sebe, pa tudi družbo, radi upodabljali že nekoč? Različne upodobitve ljudi so v našem prostoru prisotne že tisočletja. Človek je že od pradednine risal, ustvarjal, pripovedoval in tako je še danes. Današnji selfiji se od avtoportretov v preteklosti razlikujejo po tem, da so redko razstavljeni v umetnostnih galerijah in muzejih. Na fotografijo lahko svojo podobo ujame prav vsak lastnik pametnega mobilnega telefona.

Avtoportret je danes z razvojem mobilne kamere in družbenih omrežij postal nekaj, kar lahko posname prav vsak brez posebnega znanja

kjerkoli in kadarkoli. Te zanima, kakšen je bil razvoj avtoportretov in drugih upodobitev človeka v zgodovini? Obrni list in spoznaj različne »selfije« nekoč in danes.

PRA
PRA
ŠNOFI.

**Vesela
SO LA**

PRAZGODOVINSKA UMETNOST

KAMENA DOBA

Si predstavljaš, kakšno je bilo življenje v starejši kameni dobi, ko ljudje niso poznali televizorja, mobilnikov, avtomobilov pa tudi trgovin ne? Orožje in orodje so izdelovali iz naravnih materialov, ki so jih našli v svoji okolici (iz živalskih kosti, roževine, lesa in kamna), živeli so v preprostih bivališčih, pred naravnimi nevšečnostmi pa so se zatekali tudi v jame. Ključna dejavnost za njihovo preživetje sta bila lov in nabiralništvo. Zato ni nenavadno, da so na najstarejših upodobitvah, ki so jih odkrili v jamah, upodobljene različne živali. Redkeje so naslikali tudi ljudi – pri lovu in plesu. Morda so upodabljali sebe pri vsakdanjih opravilih? Včasih na jamskih slikarijah zasledimo tudi odtise rok. Je šlo v tem primeru za podpis slikarja? Na ta

Na najstarejših upodobitvah, ki so jih odkrili v jamah, so naslikane različne živali. Jamska poslikava je iz doline reke Vézère v Franciji, ki je znana po svojih jamskih sistemih, v katerih so številne stenske slike in ostanki iz kamene dobe.

in še na marsikatera druga vprašanja še danes ne poznamo odgovora. Najslavnejše jamske slikarije iz starejše kamene dobe so odkrili v jamah v Španiji in Franciji, v Sloveniji pa (še)

ne. Na naslovni strani Vesele šole je fotografija ene izmed najbolj znanih jamskih slikarij iz jame Cueva de las Manos v provinci Santa Cruz v Argentini.

KIPCI IZ GLINE

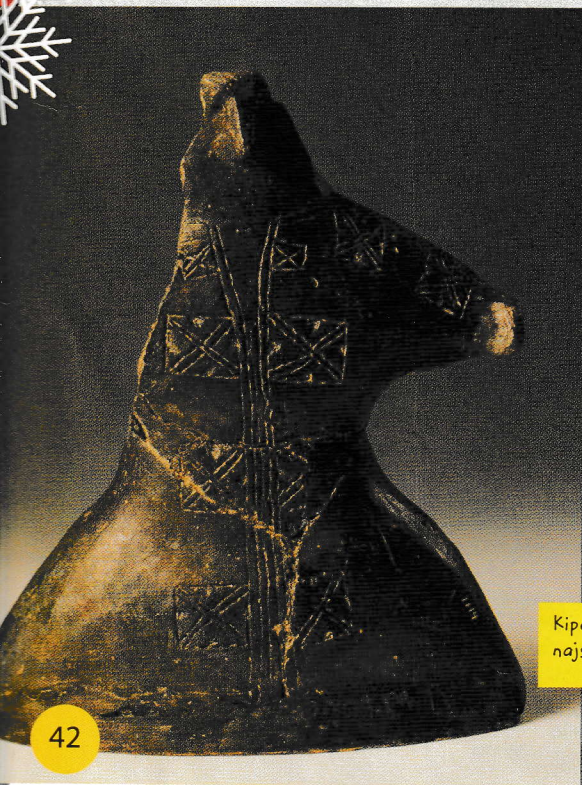
V mlajši kameni dobi je prišlo do pomembnih sprememb. Ljudje se niso več stalno selili, začeli so obdelovati

polja, gojiti ovce in koze, že pred tem pa so udomačili psa. Za kuhanje in shranjevanje živil so uporabljali posodje, narejeno iz novega materiala – keramike. Iz žgane gline (keramike) pa niso izdelovali le posod, temveč tudi številne drobne kipce ljudi in živali. Pogosto so upodabljali žensko telo, nekoliko redkeje moško, največ pa je figur, ki jim ne moremo določiti spola. Nekateri kipci so natančno izdelani in imajo upodobljen celo obraz, v drugih pa komaj prepoznamo človeške poteze. Kaj točno so predstavljali in kakšen je bil njihov namen, je še danes uganka. Nekateri pravijo, da gre za upodobitve božanstev, spet drugi, da figure predstavljajo resnične ljudi, njihove prednike ali pa

so enostavno otroške igrače.

Ljudje v mlajši kameni dobi so jih uporabljali pri verskih obredih ali na različne druge načine v vsakdanjem življenju. Ne nazadnje so vsaj nekatere od drobnih figuric lahko tudi upodobitve njihovega izdelovalca, torej neke vrste selfiji! Keramično posodje in kipce najdemo tudi na naših tleh. Še posebej zanimiva je figura iz črno žgane gline, ki jo imenujemo Idol z Ljubljanskega barja. Kaj meniš, kaj predstavlja? Nekateri so mnenja, da gre za žensko ali moškega v dolgi obleki, okrašeni z zanimivim vzorcem. Drugi v kipcu vidijo upodobljeno ptico v oblačilu. Idol so izdelali koliščarji, ki so v bakreni dobi živeli na Ljubljanskem barju. Prebivali so v lesenih stavbah na kolih, ki so bili zabiti v jezersko dno. Idol z Ljubljanskega barja so verjetno uporabljali za obredne namene.

Kipec iz črno žgane gline iz tretjega tisočletja pred Kristusom je bil odkrit v devetnajstem stoletju na bakrenodobnem kolišču v bližini Iga na Ljubljanskem barju.

PODOBE POMEMBNEŽEV, VTOLČENE V BRON

Kameni dobi so sledile bakrena, bronasta in železna doba, ko so se ljudje naučili pridobivati in obdelovati različne vrste kovin. V tem času pri nas še niso poznali takšne pisave, kot jo uporabljamo danes. Zato marsikaj zanimivega o njihovem življenju izvemo predvsem iz čudovitih upodobitev ljudi in živali, ki so jih pustili za sabo. Eden takšnih predmetov je zagotovo znamenita situla z Vač, ki so jo izdelali v železni dobi. Gre za bronasto vedro, okrašeno s številnimi podobami. V dveh pasovih so upodobljeni ženske in moški pri različnih opravilih. Iz podob lahko razberemo, da so imeli ljudje že takrat različne vloge (npr. pomembno osebo prepoznamo po trikotni čepici in vladarskem žezlu), vidimo, kako so se oblačili itd. Arheologi menijo, da so prikazani različni pomembni trenutki iz življenja lokalnega imenitneža. Bogato okrašeno vedro so mu ob smrti pridali v grob. Umetnost upodabljanja ljudi in živali na bronasti pločevini imenujemo situlska umetnost, ne pojavlja se le na situlah, temveč tudi na drugih predmetih, npr. na pasnih sponah in uhanih. Podobe so vtolčene in vrezane v pločevino z uporabo prav posebne tehnike, ki ji pravimo

Na situli iz Vač so po mnenju arheologov prikazani različni pomembni trenutki iz življenja lokalnega imenitneža. Lahko bi rekli, da gre za prvi strip.

torevtika. Veš, da imaš del situle doma tudi ti? Oglej si svoj potni list in ugotovi, katere podobe lahko najdeš na njem.

79 Stari Egipt

Ali veš, da so v starem Egiptu faraone in bogove v človeški podobi zelo pogosto upodabljali na poseben slikarski način? Osebe so naslikali v profilu, vendar so oči upodobili nesorazmerno, kot bi obraz naslikali od spredaj. V istem položaju je tudi trup, v bokih je telo zasukano, oseba stoji razkoračena. Faraone so upodabljali tudi kiparji. Kipi so bili izdelani iz dragocenega kamna, včasih v nadnaravni velikosti. Slikali pa so tudi prizore iz vsakdanjega življenja, npr. žetev, obdelovanje polja, lov ...

Knosos je arheološko najdišče iz bronaste dobe na grškem otoku Kreta z ostanki najstarejšega mesta v Evropi. Znano je tudi po barvitih freskah. Na dekorativnih poslikavah so predstavljali prizore: ljudje, mitološka bitja, živali, kamnine, rastlinstvo in življenje v morju.

Magura je kraška jama pri vasi Rabiša v Bolgariji. Zaradi jamskih poslikav spada med najpomembnejše evropske jame, poslikane v obdobju od epipaleolitika do zgodnje bronaste dobe.

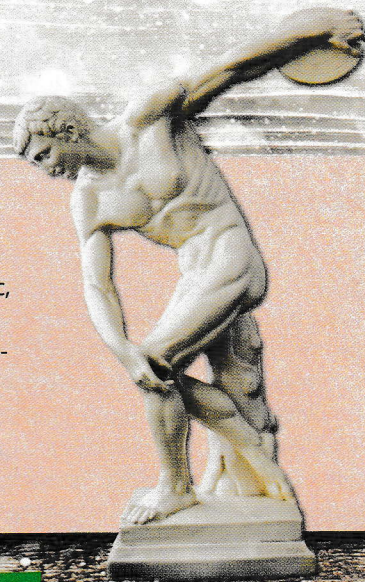

ANTIČNA UMETNOST

STARI GRKI

Stari Grki so mite in prizore iz vsakdanjega življenja slikali predvsem na keramične posode, ideal človeka tistega časa pa so upodabljali v kipih. Moški imajo mišičaste postave, ženske pa so vitke in s poudarjenimi oblinami. Te podobe lahko primerjamo z današnjimi sodobnimi fotografijami manekenk in drugih slavnih ljudi. Navadno jih

fotografi pred objavo namreč digitalno obdelajo. Tako ustvarijo ženske s popolno poltjo, brez mozoljev in gubic, z dolgimi vitkimi nogami brez celulita. Moški v revijah pa navadno kažejo svoje izklesano mišičasto telo ter popoln in skladen obraz. Te podobe pogosto ne odražajo realnega stanja telesa fotografiranih oseb.

RIMSKI NAGROBNI SPOMENIKI

Pozlačen kip emonskega meščana, ki predstavlja moškega v značilnem rimskem oblačilu – togi.

Kot verjetno že veš, so Rimljani verjeli v številne bogove, ki so imeli različne nadnaravne moči. Pogosto so jim v zahvalo postavljali kamnite spomenike, darovali hrano in v njihovo čast opravljali številne obrede. Ali veš, da so si Rimljani že pred svojo smrtjo dali izdelati nagrobne spomenike? Te so jim izdelali mojstri kamnoseki. Nanje so navadno zapisali ime pokojnika, njegovo starost, včasih pa tudi za današnji čas nenavadne informacije, npr. kaj je bil pokojnik po poklicu! Na nagrobnike so dali včasih upodobiti tudi svoje portrete ali celo portrete vseh družinskih članov. Danes so ti kamniti spomeniki v umazano belih in sivih odtenkih, nekoč pa so bili čudovito pobarvani z naravnimi barvami. Spomenike in kipe iz dragocenejših materialov so si lahko postavljali le

najbolj bogati ali vplivni prebivalci rimskega imperija. Eden takšnih je znameniti pozlačeni kip emonskega meščana, ki predstavlja moškega v značilnem rimskem oblačilu – togi. Portretni spomenik si je bogati meščan dal postaviti na svoj grob. Ker je kip stal na visokem stebru, so njegovo podobo takratni prebivalci zagotovo videli že od daleč. Takšni spomeniki se ohranijo izjemno redko, saj so jih kasneje pogosto pretopili zaradi dragocene kovine (brona), iz katere so narejeni. Na svetu so do sedaj odkrili le štiri podobne spomenike, a vsi razen emonskega prikazujejo rimske vladarje. Morda si repliko kipa emonskega meščana med sprehodom v Ljubljani že opazil v parku Zvezda na Kongresnem trgu? Original si lahko ogledaš v Narodnem muzeju Slovenije.

razred
7-9

Tudi hiše premožnih Rimljanov so bile pogosto okrašene s stenskimi poslikavami (freskami). Na njih lahko opazimo portrete ljudi pa tudi pokrajino in tihožitja. Vsebinsko slikav je bila odvisna od lastnika hiše, torej od naročnika,

tistega, ki je poslikavo naročil in jo tudi plačal. Po njegovih željah so slikarski mojstri ustvarili podobe, ki so bile vedno usklajene s pohištvom in podobo hiše. Najbolj znamenite freske so se ohranile v Pompejih v Italiji.

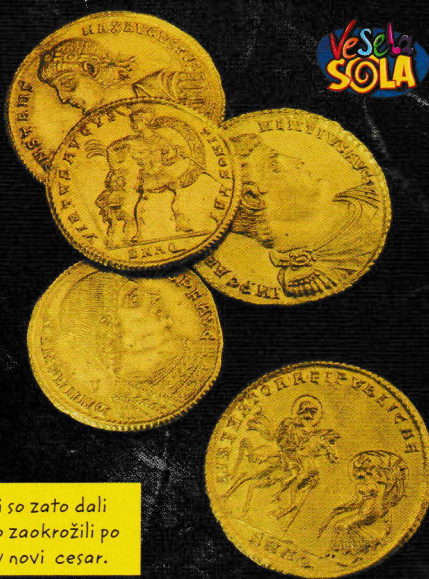
KOVANCI – NOSILCI INFORMACIJ

Portreti ljudi so se pojavljali tudi na dokaj nenavadnih mestih! V rimskem imperiju so plačevali s kovanci, izdelanimi iz različnih vrst kovin, saj papirnatega denarja še niso poznali. Na njih so bili na eni strani najpogosteje upodobljeni portreti vladarjev. Ker je bil rimski imperij izjemno velik, sodobnih

komunikacijskih sredstev (televizije, radia ali interneta) pa takrat seveda še niso poznali, so informacije z enega konca države do drugega potovale dolgo časa. Na vse strani imperija so jih prenašali vojaki, trgovci in drugi popotniki. Ljudje včasih niso vedeli niti, kdo jim vlada. To si v današnjem času izjemno težko predstavljamo, kajne? Da bi se vladarji temu izognili, so dali svojo podobo vtisniti na kovance. Ti so izjemno hitro zaokrožili

po celotni državi in ljudje so tako hitreje izvedeli, kdo je njihov novi cesar. Kovanci so imeli torej enako funkcijo kot danes spletne novice, novice po televiziji ali radiu oziroma časopis! Zanimivo je tudi, da so podobe na kovancih vplivale na modo tistega časa, npr. po pričeskah cesaric so se zgledovale mnoge prebivalke rimskega cesarstva.

Ljudje včasih niso vedeli niti, kdo jim vlada. Vladarji so zato dali svojo podobo vtisniti na kovance. Ti so izjemno hitro zaokrožili po državi in ljudje so tako hitreje izvedeli, kdo je njihov novi cesar.

SREDNJI IN NOVI VEK

V srednjem veku se je zelo razširila verska umetnost – v središču upodabljanja so bili Jezus Kristus, Marija, apostoli, svetniki ter osebe in dogodki iz Svetega pisma pa tudi upodobitve vladarjev. V cerkvah pogosto vidimo prizore, ki pripovedujejo o nebesih in peklju in gledalce opozarjajo, da imamo na izbiri dobro in zlo in naj se odločimo po svoji presoji. V plemiških bivališčih so bili na stenah navadno upodobljeni zgodovinski dogodki, npr. bitke, kronanja pa tudi junaki iz epskih pesnitev. Proti koncu srednjega veka tudi portreti (upodobitve ljudi, ki jih lahko prepoznamo

po njihovih obraznih potezah) niso bili več izjema. Pojavijo se celo prvi avtoportreti (umetnik se upodobi na sliki, v kipu, kasneje tudi na fotografiji). V novem veku umetniki nadaljujejo upodabljanje krščanskih vsebin, človeka, njegove anatomije ter seveda portretov. Tako kot rimski cesarji so se tudi tedanji pomembni ljudje želeli ovekovečiti za vse večne čase. Slikarji so jih zato upodobili kar se da imenitno – dame delujejo zelo milo in nežno, gospodje pa plemenito in dostojanstveno. Z razvojem fotografije pa so portreti postali dostopnejši širšemu krogu ljudi.

Žiga Zois konec 18. stoletja. Portret je delo učitelja risanja in slikarja Andreja Janeza Herrleina.

razred
7-9

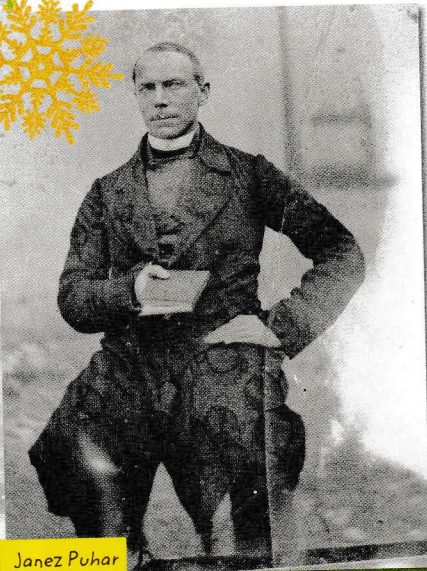
Zanimiv in drugačen način upodobitev ljudi so tudi karikature. To so likovna dela, ki popačeno in pogosto na smešen način prikazujejo neki dogodek, stanje ali podobo posameznika. Kažejo umetnikov pogled na svet in se kritično, ostro odzivajo na aktualne dogodke. Navadno jih lahko vidimo v časopisu. Umetniki so pogosto upodabljali karikature znanih osebnosti tistega časa. Ena takšnih karikatur so tudi Slovenski literati Hinka Smrekarja iz leta 1913. Med njimi zagotovo prepoznaš vsaj tri – Ivana Cankarja, Ivana Tavčarja ter Otona Župančiča!

Umetniki so pogosto upodabljali karikature znanih osebnosti tistega časa. Ena takšnih karikatur je tudi Slovenski literati Hinka Smrekarja iz leta 1913.

Prve fotografije

Slikarske portrete je v prvi polovici 19. stoletja dopolnila fotografija. Današnje digitalne kamere in telefone z digitalnimi kamerami lahko brez težav pospravimo v žep, medtem ko so bili prvi fotoaparati velikanske naprave. Prvi postopki ustvarjanja fotografije so se med

Janez Puhar

sabo nekoliko razlikovali, zato se prve fotografske tehnike imenujejo po njihovih izumiteljih, npr. dagerotipija, talbotipija, niepsotipija, puharotipija. Sliko predmeta so izumitelji fotografije trajno fiksirali na različne podlage – na posrebrno bakreno ploščo, papir, stekleno ploščo itd. Le malokdo ve, da je bil eden od teh izumiteljev mladi slovenski duhovnik Janez Puhar, ki je izpopolnil in izboljšal tehniko fotografije na steklu. Nanj mu je uspelo ujeti različne podobe, med drugim je posnel tudi svoj avtoportret. Prvi selfi, torej avtoportret v obliki fotografije, pa je posnel Američan Robert Cornelius že leta 1839. To je napravil približno tako, da je odkril objektiv, se hitro postavil predenj in tam stal dobro minuto, da se je fotoaparat sprožil, nato pa tekel nazaj pokrit objektiv. Seveda ni bil edini – svoje avtoportrete so v 19. stoletju posneli številni fotografi. Podobno kot danes, ko kamero lahko vidimo na

Fran Dobovšek (fotograf Deželnega muzeja za Kranjsko) se je takole fotografiral v ogledalu. Fotografija je nastala pred letom 1915.

avtoportretu, posnetem pred ogledalom, so fotoaparat v svoj avtoportret vključevali tudi prvi fotografi. Zanimivo je, da so nekateri portreti iz tridesetih let prejšnjega stoletja zelo podobni današnjim posnetkom modnih blogerk, ki s selfijem širši okolici in svetu sporočajo svoj izbor oblačil.

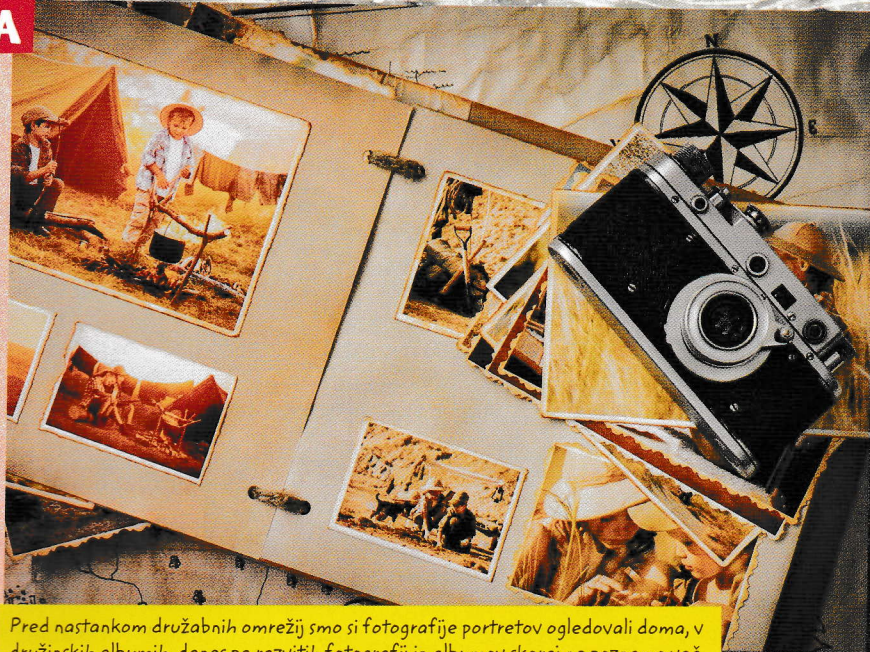
Pri slonovem rilecu so mi tri ure kodrali lase – glej, da me boš natančno preslikal. Čez 15.000 let mora biti jasno, kako dobro sem bila videti danes.

Podobno kot danes, ko kamero lahko vidimo na avtoportretu, posnetem pred ogledalom, so fotoaparat v svoj avtoportret vključevali tudi prvi fotografi.

FOTOAPARAT + KAMERA

Fotografiranje avtoportretov je postalo priljubljeno s prihodom fotoaparatorov na samorazvijajoč se film, bolje poznanih pod blagovno znamko Polaroid, in se nadaljevalo v dobo digitalne fotografije. Te naprave so le nekaj trenutkov po fotografiranju zajeto podoba razvile na filmu, da si skoraj nemudoma videl, kaj si posnel. Na prehodu iz 20. v 21. stoletje so postale izjemno priljubljene tudi spletne kamere, ki so omogočile, da smo lahko med seboj vizualno komunicirali na velike razdalje. Bližnji sorodniki današnjih selfijev so tudi fotografije, posnete v fotografski kabini z zaveso. V njej fotoaparat večkrat zapored posname naš portret in ga natisne drugega za drugim na podolgovatem lističu. Fotografske avtomate so najpogosteje uporabljali amaterji, da bi ujeli poseben dogodek, prijateljstvo, fotografijo za osebni dokument ali album. Pred nastankom družabnih omrežij smo si fotografije portretov ogledovali doma, v družinskih albumih,

Pred nastankom družabnih omrežij smo si fotografije portretov ogledovali doma, v družinskih albumih, danes pa razvitih fotografij in albumov skoraj ne poznamo več.

danes pa razvitih fotografij in albumov skoraj ne poznamo več. Ali veš, da so bili fotografi pred prihodom digitalnih fotoaparatorov omejeni na število posnetkov na filmu, ki so jih lahko videli šele, ko so jih razvili? Z razvojem tehnologije pa

nam zaslani na digitalnih fotoaparatih omogočajo, da jih pogledamo takoj in po želji posnamemo nove. Če nam fotografija ni všeč, jo enostavno izbrišemo in ponovno pritisnemo na sprožilec.

IZZIV MESECA DECEMBRA

Sodeluj v nagradnem izzivu in pomagaj Šnofiju in Pepci okrasiti novoletno jelko.

Zmagovalec natečaja bo prejel družinsko vstopnico za obisk Narodnega muzeja Slovenije. Za dodatna navodila in več informacij o nagradnem natečaju obišči www.veselasola.net/za-mulce/snofijev-in-pepcin-izziv

ŠNOFI

Najraje ustvarjam z glino, fimo maso, moose gumo in dodatki.

PEPCA

Prisegam na škarje, papir in blago, barvice, tempere in bleščice.

Do **27. decembra** nam pošljite prispevke s pripisom »Šnofijev/Pepcin izziv december« po navadni pošti na naslov Vesela šola, Slovenska 29, 1000 Ljubljana ali fotografijo vašega okraska na elektronski naslov vesela.sola@mkz.si. Glasovanje za najboljši prispevek bo potekalo na Facebooku Vesela šola. Več o nagradnem natečaju in o pravilih nagradnega natečaja preberite na www.veselasola.net

FOTOGRAFIJA S PAMETNEGA TELEFONA NA SOCIALNO OMREŽJE!

Selfi, kot ga poznamo danes, je pojav, ki je okužil vse – stare in mlade pa tudi znane osebnosti. Z razvojem kamer v mobilnih telefonih je mogoče fotografirati okoli in sebe pravzaprav povsod. Prvi telefon, ki je že vključeval senzor za izdelavo selfijev, so začeli prodajati že leta 2003. Izraz selfi, ki se je pojavil leto pred tem, najpogosteje povezujemo z družabnimi omrežji (npr. Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram ...), kjer jih delimo. Temu trendu so se prilagodili tudi izdelovalci mobilnih telefonov – ohišja mobilnikov postajajo kovinska, da omogočajo zaščito naprave pred zdrsom, aparati postajajo vse tanjši, kamere pa vse zmogljivejše. Snovalci telefonov imajo v mislih uporabnike, ki se radi zabavajo, potujejo, raziskujejo, te utrinke fotografirajo in nato delijo s prijatelji. Leta 2013 je v Applove mobilne trgovine prispela aplikacija Selfie, ki uporabnikom omogoča spremljanje fotografij selfijev

Izraz selfi, ki se je pojavil leta 2002, najpogosteje povezujemo z družabnimi omrežji (npr. Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram ...), kjer jih delimo.

vseh, ki so jih v aplikaciji objavili, pa tudi selfijev ljudi, ki jim uporabnik aplikacije sledi. Avtoportreti so dandanes popolnoma drugačni, kot so bili nekoč – narejeni so na hitro, velikokrat nepremišljeno in so večinoma namenjeni samopotrjevanju ter razkazovanju, zato so pogosto tehnično obdelani. Pomembni so postali tudi filtri, ki jih najdemo v različnih aplikacijah in na spletu. Z njimi lahko selfije in druge fotografije obdelamo na vse možne načine. Nedvomna kraljica

selfijev in pobudnica mnogih trendov je zagotovo Kim Kardashian West, ki ima na Instagramu približno 50 milijonov sledilcev. Svoje selfije pogosto objavljajo tudi druge znane osebnosti. Skupinski selfi, ki ga je leta 2014 ustvarila Ellen DeGeneres in ga objavila na družabnem omrežju Twitter, je bil deljen več kot trimilijonkrat in velja za najbolj deljeno fotografijo vseh časov! Na fotografiji se poleg znane komičarke pojavijo tudi svetovno znani igralci, npr. Brad Pitt, Julia Roberts, Angelina Jolie, Meryl Streep ...

Selfijev pa ne ustvarjajo le ljudje, temveč tudi živali, natančneje – opice. Leta 2011 je opica vrste čopasti makak posnela več 100 sebkov s fotoaparatom, ki so ga prav s tem namenom postavili v indonezijski gozd. Na žalost prihaja pri ustvarjanju sebkov tudi do številnih poškodb – nemalo ljudi je zaradi nepazljivosti umrlo ali utrpelo hujše poškodbe, medtem ko so skušali ustvariti čim bolj zanimiv avtoportret.

Skupinski selfi je Ellen DeGeneres objavila na družabnem omrežju Twitter. Deljen je bil več kot trimilijonkrat in velja za najbolj deljeno fotografijo vseh časov!

NAGRADNA IGRA:

Pametni mobilni telefoni

Selfi, kot ga poznamo danes, je pojav, ki je okužil vse – stare in mlade pa tudi znane osebnosti. Z razvojem tehnologije je mogoče fotografirati okolico in sebe pravzaprav povsod. Prvi telefon, ki je že vključeval senzor za izdelavo selfijev, so začeli prodajati že leta 2003. Izraz selfi najpogosteje povežemo z družabnimi omrežji: Facebook, Twitter, Snapchat, Instagram ... , kjer jih delimo.

Odgovor pošlji do **4. januarja 2018** na www.veselasola.net ali na naslov: Vesela šola, Mladinska knjiga Založba, Slovenska 29, 1000 Ljubljana, s pripisom Pametni mobilni telefon. Med prispelimi odgovori bomo izžrebali 10 srečnežev. **Telekom Slovenije** vsakemu izmed srečnežev podarja **1x fidget spinner in otroški zimski trak**. Več o pravilih sodelovanja na www.veselasola.net pod zavihkom Za mulce.

KATERA NAPRAVA TI OMOGOČA, DA NAJBOLJ ENOSTAVNO IN KJERKOLI POSNAMEŠ »SELFIE«?

- a. Računalniška kamera
- b. Fotoaparat z nastavitvijo časovne zakasnitve
- c. Pametni telefon s prednjo kamero

NOV PAKET MOBI

TelekomSlovenije

Mobitel ZTE A320 Blade z velikim zaslonom na dotik ponuja veliko zabave v omrežju LTE, opremljen pa je tudi s fotoaparatom [5 MP zadaj in 2 MP spredaj]. Ima močno baterijo z 2200 mAh in omogoča do 10 ur telefoniranja. Spomin lahko dodatno razširiš s spominsko kartico mikro SD 128 GB.

ZTE
A320 Blade

89 €

S kartico SIM s telefonsko številko

LTE   GPS Wi-Fi

Na računu Mobi je prednaloženo dobroimetje v višini 5 EUR.

Prihaja v decembru.

OGLASNO SPOBNO

Za več informacij obiščite Telekomovo prodajno mesto, www.telekom.si ali pokličite 121 oz. 041 700 700.

METAL PRODUCTS

The Stone Age was followed by the Bronze Age and the Iron Age. The production and the processing of various metals started during these periods. At that time, writing as we know it today was still not developed, so the only way we can learn about the civilisations that lived in those days is through the magnificent paintings and representations of people and animals they had left behind them. An example of such is definitely the famous Vače Situla from the early Iron Age. It is a bucket-shaped vessel decorated with three rows showing the ordinary life of the ruling class, their clothing and actions. The art of imaging of people and animals on bronze sheet is called the Situla Art which appears also on other objects such as belt buckles and earrings.

What kind of representations can be found on the famous Vače Situla?

PEOPLE AND ANIMALS

AGRICULTURAL CROPS

HOUSES

CHILDREN AT PLAY

SOLUTION:
PEOPLE AND ANIMALS

VOCABULARY

Stone Age – kamena doba
Bronze Age – bronasta doba
Iron Age – železna doba
a belt buckle – pasna spona

processing of metals –
obdelava kovin
a bucket-shaped vessel
– posoda v obliki vedra
the art of imaging – upodabljanje

plated in silver – posrebreno
portrait painting –
slikanje portretov
to touch up – fiksirati

In the first half of the 19th century, portrait painting was complemented by the development of photography. While the first cameras were giant devices, the current digital cameras and phones with digital cameras can easily be put in a pocket. Originally, different techniques of making photography were used and these were named after their inventors. The inventors touched up photographic images of objects onto different bases - copper sheets plated in silver, paper, glass plates and other. Only a few people know that one of the inventors was also a young Slovenian priest Janez Puhar who improved one of the many photography techniques. He managed to depict many different images, among them his self-portrait.

What photography technique did the young Slovenian priest Janez Puhar invent?

PHOTOGRAPHY ON GLASS

3D PHOTOGRAPHY

DIGITAL PHOTOGRAPHY

PHOTOGRAPHY ON COPPER SHEETS

SOLUTION:
PHOTOGRAPHY ON GLASS

PIONIRSKI DOM

**Jaz sem že vpisana.
Kaj pa ti?**

Die Urgeschichte wird in Stein-, Kupfer-, Bronze- und Eisenzeit eingeteilt. In der letzteren haben die Menschen gelernt, verschiedene Metalle herzustellen und zu bearbeiten. Da es damals noch keine Schriftzeichen gab, erfahren wir manch Interessantes über das Leben unserer Vorfahren vor allem aus großartigen Abbildungen von Menschen und Tieren, die sie hinterlassen haben. So ein Beispiel ist gewiss die berühmte Situla von Vače, die in der Eisenzeit erzeugt wurde. Es geht um ein mit zahlreichen Abbildungen verziertes Gefäß. In drei Reihen sind Situationen aus damaligem Leben dargestellt. Aus den Darstellungen lässt sich ersehen, dass Leute schon damals verschieden reich und wichtig waren, man sieht, wie sie angezogen waren, und was sie gemacht haben. Die Kunst des Darstellens auf dem Bronzeblech heißt die Situlenkunst, die man auch anderswo finden kann, z.B. auf den Gürtelschnallen und Ohrringen.

Was ist auf der berühmten Situla von Vače abgebildet?

MENSCHEN UND TIERE

LANDWIRTSCHAFTLICHE PRODUKTE

HÄUSER

KINDER BEIM SPIELEN

LÖSUNG:
MENSCHEN
UND TIERE

WORTSCHATZ

die Urgeschichte – prazgodovina
die Eisenzeit – železna doba
die Vorfahren – predniki
das Gefäß – posoda
das Bronzeblech – bronasta pločevina

die Gürtelschnalle – zaponka za pas
das Gerät – naprava
der Erfinder – izumitelj
die Unterlage – podlaga
versilbert – posrebren
das Selbstportrait – avtoportret
aufnehmen – posneti

Prejšnji mesec nam je tu ponagajal tiskarski skrat. Pravilni naslov bi se glasil:
WIRKLICH NEUE ZEITEN

Nemški slovarček za temo Zares nov čas:
die Industrie – industrija
die Maschine – stroj
die Herstellung – proizvodnja
der Drucker – tiskalnik
die Umweltverschmutzung – onesnaževanje okolja

der Energieverbrauch – poraba energije
der Rückweg – pot nazaj
technische Erfindung – tehnični izum
die Armut – revščina
die Veränderung – sprememba
der Fortschritt – napredek
die Zukunft – prihodnost

Den gemalten Portraits schloss sich in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts Fotografie an. Heutige Digitalkameras und Handys mit Digitalkameras kann man einfach in der Tasche aufbewahren, während die ersten Fotoapparate riesige Geräte waren. Da die ersten Verfahren zum Erstellen einer fotografischen Abbildung unterschiedlich waren, nannte man sie nach ihren Erfindern. Das Bild eines Gegenstandes fixierten die Erfinder dauerhaft auf verschiedene Unterlagen – auf versilberte Kupfer- oder Glasplatten, auf Papier, usw. Selten jemand weiß, dass einer dieser Erfinder der junge slowenische Priester Janez Puhar war, der eine der Fototechniken verbesserte und vollendete. Es ist ihm gelungen, verschiedene Bilder auf dem Glas darzustellen. Unter anderem hat er sein Selbstportrait aufgenommen.

Wie heißt die Fototechnik, die Janez Puhar erfunden hat?

FOTOGRAFIE AUF GLASPLATTEN

3D FOTOGRAFIE

DIGITALE FOTOGRAFIE

FOTOGRAFIE AUF BRONZEPLATTEN

LÖSUNG:
FOTOGRAFIE AUF
GLASPLATTEN

KULTURNO - UMETNIŠKI PROGRAMI
TUJI JEZIKI IN KULTURE

WWW.PIONIRSKI-DOM.SI

PIONIRSKI DOM

vazred
4-6

1. KAJ JE SELFIE ALI SEBEK PO SLOVENSKO?

- a. Skupinsko fotografiranje
- b. Avtoportret
- c. Odsev v ogledalu

- a. kamnite spomenike
- b. keramične posode s poslikavami
- c. lesene piščali

5. KAKO IMENUJEMO LIKOVNO DELO, KI NA POPAČEN IN SALJIV NAČIN PRIKAŽUJE POSAMEZNIKA ALI DOGODEK?

- a. Dagerotipija
- b. Polaroid
- c. Karikatura

2. PREČRTAJ VSILJIVCA!

- živalske kosti
- rogovina
- kamen
- bombaž

1. FIGURO IZ ČRNO ŽGANE GLINE, KI JE BILA NAJĐENA NA LJUBLJANSKEM BARJU, IMENUJEMO?

- a. Ideal
- b. Idol
- c. Ptica

3. PRAVILNO POVEŽI

- Ljubljansko barje
- Idol
- Situla
- Vače

2. PRAVILNO POVEŽI

- puharotipija
- upodobitve živali
- Rimljani
- freske
- kamena doba
- fotografija na steklu

4. DRŽI ALI NE DRŽI?

Situla z Vač je bronasto vedro, okrašeno s številnimi podobami.

- DRŽI
- NE DRŽI

3. PREČRTAJ VSILJIVCA

- faraon
- berač
- bog
- emonski meščan

5. RIMLJANI SO VERJELI V ŠTEVILNE BOGOVE, KI NAJ BI IMELI NADNARAVNO MOČ. V ČAST BOGOVOM SO LJUDJE IZDELOVALI:

4. DRŽI ALI NE DRŽI?

V srednjem veku se je razširila verska umetnost.

- DRŽI
- NE DRŽI

PIL Vprašanja na veselošolskem tekmovanju 2017/2018 bodo tudi iz člankov v Pilu. Da boš članek lažje našel, je označen z logotipom Vesele šole.

SI ŽE PREVERIL, KAKŠEN IZZIV TE ČAKA V DECEMBRU? VEM, DA BOM PREMAGALA ŠNOFIJA. PA TI, LAHKO ZMAGAŠ? POJDI NA WWW.VESELASOLA.NET/ZA-MULCE/NOVICE-ZA-MULCE

Izpolni preizkus in ga pošlji na naslov: Vesela šola, Mladinska knjiga Založba, Slovenska 29, 1000 Ljubljana, s pripisom Decembrska VŠ.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od staršev oziroma skrbnikov, ki s podpisom dovoljuje, da jih posreduješ in sodeluješ v nagradni igri. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo **3. januarja 2018** izžrebali nekaj srečnežev, ki jih čakajo nagrade. Imena nagrajencev bodo v tednu dni po žrebanju objavljena na www.veselasola.net, kjer so objavljena tudi pravila nagradnih iger.

DECEMBRSKO TEMO OD JAMSKIH SLIKARJ DO SELFIA SMO PRIPRAVILE:

Alja Vute; Pionirski dom (angleški in nemški del); Matej De Cecco (ilustracija); Manca Švara (oblikovanje); Vera Jakopič (lektoriranje); Rebeka Tomšič (urednica). Slikovno gradivo: Shutterstock. Fotografije: Tomaž Lauko, Narodni muzej Slovenije

Pri izpeljavi celotne zasnove letošnje Vesele šole nam pomagajo Abanka, Pošta Slovenije, Telekom Slovenije in Zavarovalnica Triglav.

Vesela šola je priloga mesečne revije Pil; letnik 48, št. 4 (december 2017).